

Notat om Arbejdsmiljøorganisationens inddragelse ved ny- og ombygninger

Dette notat har til formål at redegøre for reglerne om arbejdsgiverens inddragelse af repræsentanter fra arbejdsmiljøorganisationen (AMO) i forbindelse med ny- og ombygninger, herunder ved fortætning, omrokering og flytning, både internt i og mellem bygninger. Notatet beskriver betydningen af inddragelsen, giver anbefalinger til hvordan inddragelsen kan ske, samt forslag til hvilken rolle AL/AMR kan have.

Arbejdsgiveren har pligt til, i samarbejde med AMO, at inddrage arbejdsmiljøet i virksomhedens strategiske ledelse og drift. AMO skal have de nødvendige ressourcer, informationer og forudsætninger for at kunne indgå i samarbejdet om virksomhedens strategiske ledelse og drift, jf. [bekendtgørelse om systematisk arbejdsmiljøarbejde](#), §30 stk. 2.5 samt §35.

AMO skal deltage i planlægningen af udvidelser eller ny og ombygninger, jf. [Arbejdstilsynets vejledning om samarbejde om arbejdsmiljø i virksomheder med mindst 35 ansatte](#), F. 3-3-2, kap. 7.

Inddragelse af AMO skal bl.a. ske for at undgå at arbejdsmiljøproblemer, der kunne være forudset og løst i forbindelse med projekteringen og i selve byggeriet, skal løses på et senere tidspunkt, hvor det ofte kan være besværligt og omkostningstungt at løse problemerne.

[Arbejdstilsynets vejledning om samarbejde om arbejdsmiljø i virksomheder med mindst 35 ansatte](#), F. 3.3-2 angiver at:

- Arbejdsmiljøgruppen skal deltage i alle aktiviteter om beskyttelse af de ansatte og forebyggelse af risici. Det indebærer, at arbejdsgiveren skal sørge for, at gruppen inddrages på det område, som gruppen dækker.
- Arbejdsmiljøgruppen skal ved planlægningen medvirke til at sikre, at arbejdsprocesser, arbejdsstedet, tekniske hjælpemidler m.m. er i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningens krav. ([kp. 7](#))

Med afsæt i lovgivningen og [BFA's vejledning i at inddrage medarbejdere i byggeprocessen](#)¹, anbefales det,

- at man i projektering af byggeriet forholder sig til, hvornår og hvordan AMO skal inddrages, for reelt at kunne bidrage til det gode arbejdsmiljø i alle byggeriets faser, fra initiativfasen til og med ibrugtagningen.
- at man udfolder byggeriets faser og planlægger AMO's inddragelse i de enkelte faser, så der er den nødvendige tid til at belyse arbejdsmiljøaspekterne af hver fase, og så man i tide kan korrigere evt. uhensigtsmæssigheder ift. arbejdsmiljøet.
- at man inddrager den nødvendige rådgivning på arbejdsmiljøområdet, så det kommende byggeri lever op til arbejdsmiljølovens krav og til den ønskede funktionalitet i bygningen.

¹ BFA: Branche Fællesskab Arbejdsmiljø - Velfærd og Offentlig administration

Arbejdsmiljøgruppens rolle ifm. ny- og ombygninger

Medlemmer af arbejdsmiljøgruppen skal bidrage med arbejdsmiljømæssig viden og erfaringer og formulere relevante krav til den nye bygning/de nye lokaler, så arkitekten og ingeniøren kan tage denne viden med i planlægningen af ombygning/renovering. Det kan f.eks. dreje sig om plads, materialevalg, støjforhold, ventilation, lysindfald, tekniske installationer osv. Det er vigtigt at formulere både de store og de mere simple krav.

Arbejdsmiljøgruppen kan også medvirke til, at arkitekt og ingeniør udnytter brugernes erfaringer om alt fra skabsplads og kaffe i møderummene til akustik. I forbindelse med større byggeprojekter, skal der sikres en forventningsafstemning ift., hvordan AMG's repræsentant(er) kan blive klædt på til opgaven, og hvordan det sikres, at der afsættes den nødvendige tid til opgaven.

Arbejdsmiljøorganisationen skal deltage og kunne rådgive i alle byggeriets faser, jf. nedenstående:

1. Byggesagers projektmodel

Renoveringsprojekter og nybyggeri ved AU udføres oftest som en traditionel byggeproces, som i stor udstrækning følger byggeriets standard projektfaser (ideskitse, byggeprogram, dispositionsforslag, projektforslag, myndighedsprojekt, projektering, licitation, udførelse, aflevering og ibrugtagning). I gennemgangen af modellen er der i det følgende fokus på, hvornår og hvordan arbejdsmiljøorganisationen skal inddrages.

Ideskitse

En medarbejder, sektion, lokaleudvalg eller institut udarbejder en kort beskrivelse og evt. en skitse af de ideer, der begrunder opstart af en byggesag. Skitsen skal udarbejdes for alle byggesager fra ombygninger og renoveringer til større strategiske byggesager. Bygningsområdet kan udarbejde ideskitsen eller være behjælpelig om nødvendigt. Ideskitsen kan indeholde en økonomisk ramme og f.eks. en projektbeskrivelse og skal foreligges ledelsen, som skal godkende det fortsatte arbejde.

Ideskitsen har til formål at få støtte fra ledelsen og udarbejdelsen af denne vil ikke nødvendigvis kræve inddragelse af AMO. Når ledelsen har fastlagt rammerne for det fortsatte arbejde, skal AMO inddrages i det videre arbejde.

Byggeprogram

På basis af ideskitsen udarbejder Bygningsområdet i samarbejde med en brugergruppe et udvidet byggeprogram. Brugergruppen og Bygningsområdet skal evt. koordinere udvikling af rumprogram med et antal lokale arbejdsgrupper, som varetager mindre afsnit eller f.eks. laboratorier. I udarbejdelsen af byggeprogram skal AMO inddrages og kan rådgive i forhold til sikring af et godt arbejdsmiljø i de fremtidige forhold. Jf. ovenstående grundlag.

Dispositionsforslag

På basis af lokalprogram udvikles et dispositionsforslag, som udover disponering af rum indeholder, gange, føringsveje, evt. teknikskakte, etc.

I udarbejdelsen af dispositionsforslaget deltager brugergrupper og AMO som kontrollanter for at lokalprogrammet overholdes og grupperne skal have mulighed for at rådgive i forhold til dispositionsforslaget.

Projektforslag

Projektforslaget er en videreudvikling af dispositionsforslaget med flere detaljer og fastlæggelse af principper etc. Projektforslaget danner basis for at fastlægge den styrende økonomi for et projekt. I udarbejdelsen af projektforslaget deltager brugergrupper og AMO som kontrollanter for at lokaleprogrammet overholdes, og sikre at evt. ændringer ikke er i strid med grundlaget for sagen.

Myndighedsprojekt

Myndighedsprojektet skal udarbejdes til godkendelse af myndighederne, kommune, brandingeniør, etc. Ligeledes kan det danne basis for diverse tilslutninger, f.eks. el, vand og varme.

Endelig projekt

Selve projekteringen og udarbejdelse af udbudsmateriale sikrer alle detaljerne i projektet. Bygningsområdet udfører kvalitetskontrol evt. sammen med Brugergruppen og evt. AMO, og sikre at projektet er i overensstemmelse med byggeprogrammet.

Udbud og licitation

Bygningsområdet og Brugergruppen deltager i bedømmelsen og valg af entreprenører. Det endelige tilbud skal godkendes af ledelsen og eller af styregruppen.

Udførelse og aflevering

Brugergruppen, AMO eller dele heraf deltager sammen med den lokale Bygningsservice i bygherremøder. Bygherremøderne skal godkende valg af materialer, farver, sanitet og synlige elementer i lokalerne.

Rokader

I udarbejdelsen af rokader, både internt i og mellem bygninger, skal AMO inddrages og kan rådgive i forhold til sikring af et godt arbejdsmiljø i de fremtidige forhold. Jf. ovenstående grundlag.
